A°. 1840. N°. 104.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Saturdag den 29 Augustus.

'S GRAVENHAGE den 27 augustus.

Gisteren is bij Z. K. H. den Prins van Oranje, op Hoogstdeszelfs buitenverblijf, groot diner geweest, waarop vele hooge Staatsbeambten en andere aanzienlijke personen dezer residentie waren genoodigd.

— Heden werd de vergadering van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ten tien ure geopend en namen de beraadslagingen over de 13 ontwerpen tot wijziging der Grondwet een aanvang.

De heeren *Cramer*, *van Son*, *Schik*, *Laan* en *d'Escury van Heinenoord* hebben zich voor de ontwerpen verklaard en het belangrijke aangetoond, om, door eene aanneming der voordragten, aan de bestaande onzekerheid een einde te maken, eene onzekerheid, welke, vooral uit het oogpunt van 's Rijks finantien, in het vervolg noodlottig zou kunnen zijn, terwijl zij tevens tot spanning en allerlei moeijelijkheid aanleiding gaf. De heer *Cramer* heeft in het bijzonder getracht, het nut en de noodzakelijkheid der splitsing van Holland aan te toonen; de vereeniging der beide deelen van het gewest bestaat, zijns inziens, slechts in naam. Hij wilde doen zien, dat de vereeniging dikwerf nadeelige gevolgen voor het een of ander deel heeft veroorzaakt, en er bij voorbeeld maatregelen of verkiezingen in het eene deel hebben plaats gehad, welke aan het andere mishaagden. Om eene onzekere vrees voor de toekomst behoort men het verkeerde, dat er nu bestaat, niet te doen voortduren.

De heer *van Son* vermeende, dat noch de Grondwet, noch eenige andere wet, hem regt gaf om de wetten, die hij nuttig en noodzakelijk oordeelt, af te stemmen. Hij vreest noodlottige gevolgen van eene stelselmatige verwerping van al de voordragten. Hij gelooft dat men wel op de omstandigheden behoort te letten, waarin zich het Vaderland bevindt. Onze finantien zijn in eenen verwarden toestand. Dikwerf is dit de schrikkelijkste voorbode van de grootste schokken. Hij doet daarbij zien, dat alle regeringsvormen menschelijke instellingen zijn, en men nimmer daarbij de volmaaktheid bereiken zal. Nederland beleeft slechts eene proeve van den grondwettigen regeringsvorm. Hij beklaagt zich daarbij over het journalismus, dat zich als eene nieuwe magt in den Staat opwerpt, en dat zijn gevoelen aan de Vertegenwoordiging wil opdringen. Het zijn slechts de wanhoopkreten van misnoegden of eerzuchtigen. Hij zal voor de meeste ontwerpen stemmen, doch behoudt zich zijne stem voor, ten aanzien van dat nopens de ministeriële verantwoordelijkheid. Indien men toch daardoor mogt bedoelen die zedelijke verantwoordelijkheid, in andere Staten bestaande, dan zou hij zich daartegen moeten verzetten, omdat op die wijze eene eerste schrede zou gedaan worden tot de *République déguisée*, zoo als een fransch schrijver den representativen regeringsvorm in zijn Land genoemd heeft. Ten slotte dringt hij aan op eene mildere uitlegging van de Grondwet, op de zoo noodzakelijke daarstelling van vrijheid van onderwijs en op het vrijelijk uitoefenen der eeredienst door de afgescheiden Hervormde Christenen, te wier aanzien alle belemmeringen behooren op te houden.

De heer *Schik* vreest dat, bij eene verwerping der voorgestelde wetten, de Grondwet blijven zal zoo als zij nog bestaat. Hij zou dit betreuren, daar de ontwerpen belangrijke verbeteringen behelzen. Hij hoopt, dat het heil van den Staat door de aanneming der voordragten zal worden bevorderd, en men daarvan in het vervolg goede vruchten zal plukken.

De heer *d'Escury van Heinenoord* heeft vroeger tegen de scheiding van Holland gestemd, die hij noodlottig beschouwt; doch nu de drie takken der wetgeving er eenmaal hunne goedkeuring aan hebben gehecht, nu het denkbeeld der splitsing reeds zoo diepen wortel geschoten heeft, nu de verwerping der eerste wet nadeelige gevolgen zou kunnen doen ontstaan, en het herzieningswerk daardoor, in eene volgende Zitting, weder op het tapijt zou kunnen komen, hetwelk hij niet wenschelijk oordeelt, nu moet hij verklaren, ondanks zichzelven, tot de aanneming dier eerste voordragt te zullen besluiten, en zijn persoonlijk gevoelen aan het algemeen belang te zullen opofferen. Hij hoopt daarbij, dat beide de deelen van Holland, hoezeer afgescheiden, één zullen zijn daar, waar zulks het levensbeginsel van de beide provincien, den handel, gelden zal.

De heer *Bichon van IJsselmonde* deelt min of meer in het gevoelen van den heer *d'Escury*. Ook hij bestrijdt de splitsing van Holland, en acht die noch nuttig noch noodzakelijk. Doch hij vreest, dat men reeds te ver gegaan is; dat de harmonie tusschen de beide deelen reeds min of meer is verbroken, en dat er voortaan altijd ontevredenheid en moeijelijkheid tusschen de beide deelen zullen ontstaan. Op deze gronden zal hij de nadere inlichtingen des Ministers afwachten, om daarnaar zijne stem te regelen.

De heeren *Copes van Cattenburch*, *Anemaet*, *Groen van Prinsterer* en *Schooneveld* hebben zich tegen het eerste ontwerp verklaard, omdat daarbij de splitsing van Holland is voorgesteld. Zij voorzien daarvan de rampzaligste gevolgen, zoo wel voor Holland als voor geheel het Rijk. Zij beklagen zich, dat de Staten der provincien over dat aangelegen onderwerp niet gehoord zijn. Zij verdedigden de Staten, dat zij geen stap gedaan hadden, om deze heillooze splitsing af te keuren. Zij toonden het gevaarlijke aan, dat er in gelegen was, dat het eene gewest over het lot van het andere mogt beslissen; zoo wel als men thans het eene verdeelde, kan men later kleine provincien wel ineensmelten. De scheiding wordt door het grootste deel van Holland niet verlangd. Zij vernietigt dat gewest, welks magt zoo gunstig op het lot van geheel het Land gewerkt heeft. De vereeniging heeft niet de minste bezwaren doen ontstaan. Van de scheiding zijn de vreeselijkste gevolgen te verwachten.

De heer *van Cattenburch* noemt Amsterdam het juweel van ons dierbaar Vaderland, maar hij betreurt het, dat van daar alleen de ongelukkige twistappel is opgeworpen. Het vestigen van een provinciaal hof in de hoofdstad zou, zijns inziens, op die wijze te duur gekocht worden. Men zou liever zien, dat art. 182 der Grondwet wierd veranderd, en daardoor de gelegenheid verschaft, om in Holland twee hoven te vestigen. Men voorspelde uit de scheiding zoo wel territoriale als finantiële en politieke ongelegenheden.

De heeren *Anemaet* en *Groen van Prinsterer* zouden gaarne gezien hebben, dat Limburg onder een afzonderlijk bestuur van den Koning ware gebragt geworden, en geen deel van het Rijk zou uitmaken. Het is uit de ondervinding toch geenszins gebleken, dat Limburg deze vereeniging verlangt, en de eerste dezer sprekers zag gaarne alle ongelijksoortige bestanddeelen uit de huishouding geweerd.

De heer *Schooneveld* stemt tegen de eerste voordragt, in het welbegrepen belang van Amsterdam zelf, welks materiële belangen daardoor aanmerkelijk zouden komen te lijden. Hij vermeent echter, dat het doel, der landprovincien, om Holland te verdeelen, nooit zal bereikt worden, want daar, waar het materiële belangen mogt gelden, zal Holland steeds één zijn en blijven.

De heeren *Luyben*, *Gouverneur* en *van Sasse van IJsselt* hebben verklaard, wegens het onvoldoende der voorgedragen wetten, die *alle* te zullen verwerpen. Zij beklaagden zich, dat men zonder de vertegenwoordigers van Limburg over de belangen van het Hertogdom oordeelde, en over eene Grondwet handelde, waaronder dat Hertogdom zal moeten leven. Dit was onregtvaardig en onstaatkundig. Zij verlangden voorts: vrijheid van eeredienst, vrijheid van onderwijs, verantwoordelijk Ministerie, regt tot ontbinding der Tweede Kamer en regtstreeksche verkiezingen; zonder dit alles beduidde de herziening der Grondwet niets, en was het voor Nederland onverschillig, of het de weinige verbeteringen verkreeg, die in de ontwerpen vervat waren. Daarenboven meende men, dat de Grondwet op zichzelve vele verbeteringen en verduidelijkingen vorderde, zoo als bij voorbeeld ten aanzien van de uitoefening van het regt tot dispensatie, de regeling der pensioenen bij de wet enz. Ook op zichzelf waren de ontwerpen in menig opzigt onaannemelijk, bijzonder voor zooveel daarbij de Raad van State en de Eerste Kamer op den tegenwoordigen voet werden behouden; het getal leden der Tweede Kamer over de provincien werd omgeslagen; de Rekenkamer op geen goede gronden werd gevestigd; art. 60 der Grondwet veeleer werd verslimmerd dan verbeterd; de ministeriële verantwoordelijkheid geen waarborgen opleverde; het gebrekkig stelsel van verkiezingen werd behouden; de drie standen werden bevestigd; de ridderschap niet afgeschaft, enz. Zij meenden derhalve de Regering en de Natie eene groote dienst te bewijzen door de ontwerpen af te stemmen, en de wetgeving in staat te stellen de Grondwet op eene breedere en vrijzinniger schaal te wijzigen.

De heer *Luyben* herinnert, dat het Nederlandsche Volk het toonbeeld van trouw en vaderlandsliefde in oogenblikken van gevaar is geweest, en dat het derhalve het vertrouwen van de Regering verdient, en op de meest vrijzinnige instellingen aanspraak maken mag. De heer *Gouverneur* dringt er op aan, dat aan alle burgers van den Staat, van welke gezindheid ook, gelijke regten en voordeelen worden verleend, even als zij gelijke lasten dragen.

De heer *van Sasse van IJsselt* vraagt, waaruit de Kamer hare magt ontleent, om Limburg deze Grondwet op te dringen; waartoe, vraagt hij, moeten wij thans reeds het stem- en kiesregt in het Hertogdom onderdrukken? Het is ongeoorloofd, het is onstaatkundig. Mogt toch eenmaal de oorlog uitbarsten, dan zou Limburg zich door de Grondwet niet gebonden rekenen en zich zelf regt weten te verschaffen. Heeft men dan uit de ondervinding niet genoeg geleerd, welke rampen het te weeg brengt, eene Grondwet aan een volk op te dringen? De afwijkingen der Grondwet zijn ons duur genoeg te staan gekomen. De Grondwet is door de afwijkingen, die men zich veroorloofd heeft, onkenbaar geworden. Men heeft de ministeriële verantwoordelijkheid, die in de Grondwet lag, miskend; men heeft de regterlijke organisatie 25 jaren lang uitgesteld; de rekenkamer in hare werking belemmerd; de vrije uitoefening van godsdienstige begrippen tegengegaan, de vrijheid van onderwijs vernietigd, welk stelsel men eerst op de Katholijken en nu op de Separatisten heeft toegepast; men heeft alzoo het verdrag miskend, dat het geluk van Vorst en Volk had kunnen uitmaken; men heeft het staats-gebouw verminkt, en het is dringend noodzakelijk, dat de Grondwet op eene wettige wijze worde herzien, en op goede grondslagen gevestigd. Het is uit dien hoofde, dat hij een negatief *votum* over al de ontwerpen zal uitbrengen. Hij wil daardoor de Regering in staat stellen, den volksgeest te onderzoeken. De spreker verklaart, dat hij de vrijheid voor allen in alles voorstaat; dat hij daarom de gelijkstelling van alle gezindheden verlangt, en dat, wanneer men dat stelsel opregt en te goeder trouw aankleeft, men alsdan den geest van verdraagzaamheid en verbroedering zal zien opdagen. Hij vraagt het in gemoede, of de Katholijken ten onregte klagen? welk is het getal leden dezer dubbele Kamer, dat het millioen Katholijken vertegenwoordigt? Hij vermeent dat het hoog tijd wordt, dat aan de billijke vorderingen der Katholijken worde voldaan. Op die wijze zal men van hen een stevigen en hechten steun van den Staat maken.

De heer *Thorbecke* kan zich met de voordragt niet vereenigen, deels niet om gronden, uit het onderhavige voorstel geput, deels om redenen tot de andere voordragten mede betrekkelijk.

Hij had bij de reconstitutie des Rijks ook de afgevaardigden van Limburg en Luxemburg verlangd, beschouwende hunne uitsluiting onwettig. Noch de opstand, noch het tractaat van 1839 kon in het grondwettig regt der niet afgestane deelen van het Rijk eenige verandering brengen. Er bleef anders niet over dan te stellen dat de

. STOOMPAKETVAART TUSSCHEN ROTTERDAM EN HAVRE.
De Stoompaket *Rotterdam*, Kapitein *Coutard*, zal van Rotterdam vertrekken Maandag den 31 dezer, des namiddags ten 1 ure.
Adres ten Kantore van *SMITH en Co.*, Boompjes, A, 147.

. STOOMVAART TUSSCHEN ROTTERDAM EN GENT.
Het Stoomschip *Prinses van Oranje*, Kapitein *H. C. Kool*, zal naar GENT vertrekken Donderdag den 3 September, des morgens ten half 4 ure. Adres bij *JOH.s OOMS E. Zn. & Co.*, Agenten te Rotterdam, en *B. KREPS*, Agent te Gent.

. STOOM-JAGT, varende tusschen MIDDELBURG en ROTTERDAM.

Van MIDDELBURG:	Van ROTTERDAM:
† Dingsdag den 1 September, des morgens ten 6½ ure.	Maandag den 31 Augustus, des morgens ten 6½ ure.
Vrijdag „ 4 dito, „ „ „ 4½ „	Woensdag „ 2 September, „ „ „ 7½ „
Zondag „ 6 dito, „ „ „ 6½ „	Saturdag „ 5 dito, „ „ „ 10 „

. Te ROTTERDAM liggen in Lading:
Naar LONDEN, het Engelsch Schoonerschip *Alkmaar*, Kapitein *Isaac Heath*; vertrekt HEDEN.
Naar LONDEN, het Engelsch Schoonerschip *Prince of Saxe Cobourg*, Kapit. *John Ladd*; vertrekt 5 September.
Adres bij *CHRIST. REINCKE* en bij *GEORGE LEVINGSTON*, Cargadoors.

. De HOUDERS van het COGNOSSEMENT aan Order, over 119 Bars TIN, gemerkt *Guanani*, van Liverpool te Dordrecht aangebragt per *Erther*, Kapitein *E. Taylor*, worden verzocht, zich ten spoedigste aan te melden ten Kantore van *KUIPER, VAN DAM en SMEER*.

. Door plaatsgebrek verlangt men eene complete KERFBANK, tot een civilen prijs te verkoopen. Adres bij den Boekdrukker *P. J. MASIER*, op de Botersloot te Rotterdam.

. Naar de KAAP DE GOEDE HOOP ligt in Lading te ROTTERDAM:
Het Nederlandsch Barkschip *Catharina*, Kapitein *F. Rietmeyer*. Adres bij de Heeren *KUIPER, VAN DAM en SMEER* en *HUDIG en BLOKHUIZEN*.

. Te ROTTERDAM liggen in Lading:
Naar SMIRNA, het Nederlandsch Brikschip *Jonge Maria*, Kapitein *G. J. Meeuw*.
Naar TRIEST, het Nederlandsch Schooner-Hoekerschip *Harmonie*, Kapitein *Jan Roodenkerk*.
Naar MARSEILLE, het Nederlandsch Hoekerschip *Vrouw Johanna*, Kapitein *P. Admiraal*.
Naar LIVERPOOL, het Nederlandsch Kofschip *Johanna Gesina*, Kapitein *P. G. Schuur*.
Naar STETTIN, door het Holsteinsche Kanaal, het Nederlandsch Smakschip *Vrouw Antje*, Kapit. *K. D. Ekamp*.
Naar STETTIN, het Pruissisch Galjasschip *Nymph*, Kapitein *W. Blanck*.
Naar DANTZIG, door het Holsteinsche Kanaal, het Nederlandsch Smakschip *Vrouw Jantina*, Kapitein *O. J. Kuiper*.
Naar St. PETERSBURG, het Nederlandsch Kofschip *Riga*, Kapitein *A. Dijkama*; ligt gereed.
Adres ten Kantore van *KUIPER, VAN DAM en SMEER*.

. Te ROTTERDAM liggen in Lading:
Naar NEW-YORK, het gekoperd Bremer Barkschip *Leontine*, Kapitein *G. Johansen*.
Naar DUBLIN, het Nederlandsch Kofschip *Ida Berendina*, Kapitein *W. L. Hensema*.
Naar BELFAST, het Nederlandsch Kofschip *Zorgvliet*, Kapitein *J. R. Berghuis*.
Naar LIVERPOOL, het Nederlandsch Kofschip *Hillechiena*, Kapitein *H. H. Brakke*.
Naar LIVERPOOL, het Nederlandsch Kofschip *Anna Elisabeth*, Kapitein *E. G. Boekhout*.
Naar GLASGOW, het Engelsch Sloepschip *Erin*, Kapitein *D. Martin*.
Naar PORT GLASGOW, het Engelsch Barkschip *Saint Mungo*, Kapitein *R. S. Orr*.
Naar HAMBURG, het Hamburger Brikschip *Charlotte*, Kapitein *J. Voss*.
Adres ten Kantore van *HUDIG en BLOKHUIZEN*.

opstand met zijne gevolgen de verbindende kracht der Grondwet voor geheel den Staat vernietigd heeft.

Ten andere beschouwt le redenaar de herziening, in deze voordragten bevat, ongenoegzaam. De overtuiging daarvan is niet die van enkelen, maar, in den edelsten zin, eene nationale overtuiging; deze wordt gedeeld door schier allen die over onze instellingen, over het verleden en de toekomst des Lands ernstig nadachten. Het geldt hier niet een verschil over iets meer of minder, maar tusschen eene algemeene herziening en eene herziening van slechts weinige punten, die daarenboven meestal nog zeer gebrekkig zijn herzien, niet gelijk men, met liefde voor de zaak des Lands en zamenspanning aller vermogens, wetten opstelt, maar gelijk men, tusschen twee dingende of strijdende partijen, eene capitulatie schrijft.

Geenszins bedoelt de redenaar met eene algemeene herziening eene omverwerping van de hoofdbeginselen der Grondwet. Hij bedoelt zoodanige volledige herziening harer bepalingen, waardoor de volkomen ontwikkeling en werking dier beginsels werden verzekerd.

Al wat redelijk en verlicht denkt verlangt zulk eene herziening, welke beginselen zij ook aankleven. Uitwendige omstandigheden hebben haar noodzakelijk gemaakt. Het oogenblik is daarvoor bij uitnemendheid gunstig, geene bekrompen wijziging alzoo, nopens weinige artikelen.

Met een klein deel voor het geheel aan te nemen, zal dat geheel prijs gegeven worden, zal men het gebrekkige bevestigen. Eene bedriegelijke zorgeloosheid zal daarvan het gevolg zijn, als bij den bouwmeester, die een enkelen steen in een waggelend gebouw wil veranderen.

De spreker meent niet dat er zoo ontzettend veel tijd en moeite vereischt wordt voor eene herziening, gelijk hij en zoo velen die bedoelen. Het denkbeeld van nadere en gedurige verandering in de Grondwet kan hij niet beamen; daarvoor bestaat ook geen waarborg. Uit hoofde van omstandigheden mag hij niet tegen zijne overtuiging stemmen.

Wat het aanhangig eerste ontwerp betreft, het is te algemeen, en wat de splitsing van Holland aangaat, daarvan ziet de redenaar de noodzakelijkheid niet in. Het is bovendien het verbreken van een politisch ligchaam, van een hoofddeel van den Staat. Hij acht het bestaan der provincie Holland in haar geheel wezenlijk, onmisbaar voor het Rijk. In de regtmatige verlangens der hoofdstad kan op eene andere en veel eenvoudiger wijze worden voorzien.

De bepaling omtrent Limburg is onduidelijk, en nopens Luxemburg vindt men hier niets. De redenaar heeft op zich zelve niets tegen die weglating, maar het deel van Luxemburg, door den Koning niet afgestaan, is bewoond door Nederlanders; volgens de Grondwet kan eene nederlandsche provincie, niet afgestaan, door Nederlandsche Staten-Generaal, waarin zij niet is vertegenwoordigd, van haar staatsburgerschap worden ontzet.

De heer *Groen van Prinsterer* treedt in een drieledig betoog: ten 1ste, de verandering der Grondwet kan geen heil aanbrengen aan den Staat; ten 2de, door de voorgestelde wijzigingen zal de Grondwet slechts eene geringe verbetering erlangen, en ten 3de, het eerste ontwerp is onaannemelijk. Hieruit blijkt derhalve, dat zijne oppositie stelselmatig zal zijn, niet zoozeer om alles af te stemmen en het Gouvernement te bemoeijelijken, maar alleen om beginselen te doen zegevieren, die hij in gemoede en uit overtuiging vermeent dat in het welbegrepen belang van Vorst en Vaderland behoorden aangenomen te worden. Zijne oppositie is derhalve niet tegen personen, maar tegen beginselen gerigt. Vooraf moet hij echter verklaren, dat die oppositie gepaard gaat met eene warme gehechtheid aan het Huis van Oranje, met den meesten eerbied voor het Hoofd van den Staat en met hoogachting en liefde voor de persoonlijke hoedanigheden van den Koning. Nederland behoort het nooit te vergeten, dat de Koning zijne meeste levensdagen aan de belangen van Nederland heeft gewijd.

Wat dan het eerste deel van zijn betoog betreft, gelooft hij, dat er van deze herziening der Grondwet geen wezenlijk heil voor den Staat te verwachten is. Het kwaad ligt niet in de onvolkomenheden en leemten der Grondwet, maar de meeste klagten zijn ontstaan uit eene verkeerde uitlegging daarvan; het kwaad ligt in de verkeerde staatkunde, die er in dit Land tot dusverre gevolgd is. Men heeft het Evangelie ter zijde gesteld, de nationale beginselen verworpen, liberale begrippen aangenomen. Men heeft wel eenige misbruiken afgeschaft, maar men heeft aan datgene vernietigd, wat door den loop der tijden was daargesteld.

Het Gouvernement heeft de liberale oppositie opgekweekt; het heeft alle partijen tegen zich in het harnas gejaagd. Met overhaasting heeft men het zegel van toejuiching aan den opstand te Parijs gehecht. Aan de gevolgde staatkunde moet men de betoonde zwakheid, de ontstane botsing toeschrijven, en elke botsing kan een strijd te weeg brengen. De spreker vestigt daarbij het oog op den tegenwoordigen toestand onzer geldmiddelen, op den zedelijken of zedeloozen toestand des volks, hetwelk het voedsel voor de toekomstige ongelegenheden is, en op de verwarring van begrippen, die er ontstaan is, zoodat men waarlijk niet meer weet, onder welken regeringsvorm men leeft. Slechts twee magten bestaan tegenwoordig in den Staat, de Koning en de Tweede Kamer. Regeert de Koning alleen, dan bestaat er geen grondwettige regeringsvorm meer, maar slechts eene autocratie, en regeert de Tweede Kamer alleen, dan bestaat er een gedesorganiseerde Staat, *une République déguisée*.

Dit alles vloeit uit den aard der zake voort. De eene partij wil steeds ontwikkeling, de andere behouden en stilstand; hierdoor ontstaat steeds eene soort van spanning. In dien toestand is er geene verandering der Grondwet mogelijk. Men moet tot de ware nederlandsche beginselen terug keeren. Hij verlangt dat er een noodzakelijk verband worde daargesteld tusschen de godsdienst, het zelfstandig gezag en de wezenlijke vrijheid. Hij verlangt dat men het terrein der historische herinneringen en beginselen betrede. Hij verlangt nationale instellingen, de handhaving der Grondwet en de wijziging daarvan naar de historische beginselen. Bij het behouden der liberale begrippen, zijn de wijzigingen der Grondwet onbeteekenend om het bestaande kwaad te verhelpen. Het voorgedragen werk is ongenoegzaam en bevat slechts eene geringe verbetering, art. 60 der Grondwet wordt zelfs verergerd; de ministeriële verantwoordelijkheid levert slechts een zwakken waarborg op; het voorgedragene voldoet niet aan de behoefte, het neemt de zaden van tweedragt, die er bestaan, niet weg; de dubbele Kamer had het omtrent de te veranderen punten eens moeten worden, en die bij adres aan den Koning moeten onderwerpen.

Maar men heeft het met de vrijzinnige begrippen hier te Lande zoo verre gebragt, dat de Kamer zich ook tot dat regt niet meer bevoegd verklaard heeft. Menig art. had in redactie en inhoud verbetering kunnen ondergaan. Doch vooral zou hij aangedrongen hebben, 1°, op de openbaarheid der zittingen van de Eerste Kamer, waardoor welligt aan dat staatsligchaam die zedelijke magt zou zijn hergeven, welke het allengs geheel verloren heeft; 2°, het gewigtig onderwerp van het onderwijs behoorde bij de wet te worden geregeld. Hij verlangt geenszins een ommekeer van de gouvernements-instellingen op dat punt, maar hij vermeent, dat er eenige vrijheid van onderwijs, behoudens toezigt, behoort te bestaan. Ondragelijk is de dwang, waardoor aan de ouders de magt wordt ontnomen, om hunne kinderen zoodanig onderwijs te geven, als zij vermeenen voor God te kunnen verantwoorden. Die dwang moet een einde hebben. Reeds in 1829 heeft de Regering, nopens dit stuk, een ontwerp van wet aan de Tweede Kamer aangeboden. Zij heeft toen hare vroegere dwalingen erkend, doch is er later niet op teruggekomen. 3.° Wat aangaat de betrekkingen der Hervormde Kerk tot den Staat, moet hij verklaren, dat men hem ten onregte van vijandelijke gezindheid jegens de Katholijken heeft beschuldigd. Hij is een Christen, een Protestant, maar zou dien naam onwaardig zijn, indien hij den Katholijk eenig onregt aandeed. Hij is steeds een voorstander der Katholijken geweest. Daarom heeft hij het betreurd, dat men in België het voorbeeld van *Joseph den IIden* heeft gevolgd; dat men in 1825 het Collegium Philosophicum heeft ingevoerd; dat men het onderwijs aan België opdrong. Dit neemt echter niet weg, dat hij er niets onregtvaardigs in gezien had, dat aan den door sommigen geuiten wensch, om het art. der Grondwet van 1814, waarbij bepaald werd, dat de Souvereine Vorst de hervormde eeredienst behoort te zijn toegedaan, ware voldaan geworden. Nog laatstelijk is dat verzoek door 60 Leeraars der hervormde gemeente aan de Synode gedaan, en door deze aan den Koning onderworpen. Dat art. is echter vrij onbeduidend geworden, en zou zelfs eene gevaarlijke strekking kunnen hebben, voor zooverre het de koopprijs van onze vrijheden en regten zou moeten worden. Hij bestrijdt de suprematie van het wereldlijk gezag op de Kerk. Zij is ongerijmd. De Regering heeft zich op eene ongelukkige wijze met de godsdienstige geschillen bemoeid. Hij neemt deze gelegenheid waar, om Zijne Exc. den Minister van Justitie te verzoeken, de maatregelen tegen de afgescheidenen te doen ophouden, welke zoo menig vriend van Vaderland en Koning hebben geërgerd en bedroefd. Hij brengt zijne hulde toe, dat de Katholijke Ambtgenooten hem zoo zeer te dezen hebben ondersteund. Het verwonderde hem echter niet. Het geldt toch dezelfde liberale politiek, dezelfde onderwerping van de Kerk aan een departement, de ongrondwettige supremátie van het wereldlijk gezag over de Kerk. Een zoo teeder onderwerp behoort niet uitsluitend aan het gezag der Overheid te worden onderworpen.

In het derde deel zijner rede gaat de spreker in het bijzonder de gevolgen na der verwerping van de eerste voordragt, die hij allezins wenschelijk acht. Hij hoopt, dat die verwerping ten gevolge hebben zal, dat de Regering, bij het doen van eene nieuwe voordragt daarvan, van het initiatief gebruik make, om andere verbeteringen aan te bieden. Mogt zij daartoe niet besluiten, dan zou het uitzigt treurig wezen. Ten slotte ziet de spreker op het goede, dat aan Nederland is overgebleven. De natie wil het behoud van orde en rust, zij betoont steeds liefde voor Oranje, zij vreest voor verandering, maar het volk moet worden geleid. Er behoort een middelpunt te bestaan, waarom de welgezinden zich kunnen scharen. Er behoort niet gehandeld te worden zoo als in de laatste zitting der Tweede Kamer, waardoor aan het koninklijk gezag hier te Lande groot nadeel is toegebragt, hetwelk in jaren niet weder kan hersteld worden. Wanneer er nergens veerkracht en getrouwheid bestaat, wanneer de goede beginselen, door welgezinden voorgestaan, worden miskend, dan zijn de gevolgen onberekenbaar; dan zal er een dag aanbreken, waarop niet in deze Vergadering over de splitsing van eenig gewest zal worden gehandeld, maar dat elders de inlijving van dezen Staat in eenig ander groot Rijk zal worden uitgesproken.

De heer *Schooneveld* heeft breedvoerig aangetoond, dat het van belang was, om de voordragten, voor zooverre zij aannemelijk waren, aan te nemen. De Grondwet is op zichzelve goed, maar hare uitvoering is gebrekkig.

Het vervolg der beraadslagingen is bepaald op den volgenden dag, des morgens ten 10 ure.

— Naar men verneemt heeft ook de heer *Groen van Prinsterer* bedankt voor het bedrag der verblijfkosten, hetwelk hem als buitengewoon lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zou toekomen.

'S GRAVENHAGE den 28 augustus.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden hebben de heeren *van Rappard*, *Spandaw*, *Man* en *van der Heim* zich voor de dertien ontwerpen tot wijziging der Grondwet verklaard. Zij zouden gaarne meerdere wijzigingen in de Grondwet verlangd hebben, doch achten de voorgedragene voor het oogenblik voldoende, en beschouwen het dringend noodzakelijk, dat er een einde kome aan de spanning, welke er, ten gevolge dezer wijziging, min of meer in dit Rijk bestaat, en dat alle onzekerheid ophoude. Zij verlangen dit te eerder, omdat het, bij den verwarden staat van 's Lands geldmiddelen, dringend noodzakelijk is dat er vrede naar buiten, orde, rust en vertrouwen van binnen bestaat, en dat de gewone Wetgeving zich geheel en al aan het herstel van 's Lands finantien en de bevestiging van het nationaal crediet zal kunnen wijden. Zij merkten een stelselmatigen tegenstand tegen de ontwerpen als uiterst gevaarlijk aan, omdat verreweg het meerendeel der Vergadering het over de in de Grondwet te brengen wijzigingen niet eens is, en men alzoo aanleiding zou geven tot verwarring, botsing en strijd, waardoor de ware belangen des Vaderlands op het spel zouden worden gesteld. Daarbij merkte men aan, dat de Grondwet op zichzelve zoo slecht niet was, maar dat zij mild en onbekrompen diende te worden uitgelegd, en alsdan meer aan de wenschen des volks zou beantwoorden. Verder geloofde men, dat vele der klagten, die men thans opwierp, door de gewone Wetgeving uit den weg geruimd zouden kunnen worden. In één woord, hoe men ook dacht over vele

** DIRECTEUREN van de BANK van LEENING der Stad *ROTTERDAM* zullen op Donderdag den 17 September 1840 en volgende dagen doen verkoopen: AL DE PANDEN, die verstaan zijn (van de maanden April, Mei en Junij 1839); diegenen die de verkooping van hunne Panden willen voorkomen zullen de Interessen daarvan moeten afdoen vóór of uiterlijk op Maandag den 14 September 1840.

** UITVERKOOP VAN MODE-ARTIKELEN, TOT VERMINDERDE PRIJZEN, *tot uiterlijk den 5 September* 1840.

De Ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat zijn Magazijn geopend en voorzien is van een fraai Assortiment MOUSSELINE DE LAINE, Gestreepte en Effen ZIJDEN, THIBET en ZIJDEN OMSLAGDOEKEN van alle grootte en qualiteit, een groot Assortiment *Parijsche* BLOEMEN en KAPSELS, idem ZIJDEN HOEDEN, TULE, KRIPPEN en andere soorten van *Parijsche* HOEDEN, ZIJDEN LINTEN, GLACÉE en ZIJDEN HANDSCHOENEN, BORDUURWERK, PARFUMERIEN en andere MODE-ARTIKELEN; ook eene groote partij LINTEN voor Mutsen, en Gekleede MUTSJES, a *f* 2; als mede eene groote partij *Parijsche* MAROQUINEN en STOFFEN SCHOENEN, a *f* 1, 35 het paar.

D. SALEMONSON.

Hij is uitgepakt bij den Heer *A. Kooimans*, hoek van de Lampsteeg, n.° 44.

** Tot gedeeltelijke waarneming van eene uigebreide Expeditiezaak wordt, tegen billijke Voorwaarden, verlangd een PERSOON, die volkomen in staat is de werkzaamheden bij de onderscheiden Administratien waar te nemen, de Correspondentie in de Hoogduitsche, Fransche en Nederduitsche Talen te voeren, eene fraaije hand Schrijvende en algemeene Handelkennis bezittende. Adres met gefrankeerde Brieven, onder letter B, bij de Boekverkoopers *M. WIJT en ZONEN*.

** Te ROTTERDAM liggen in Lading:
Naar GLASGOW, het Engelsch Schoenerschip *Coquette*, Kapitein *Malcom Mc. Millan*.
Near NEWCASTLE, het Engelsch Brikschip *Jane Jackson*, Kapitein *Cuthberd Ward*.
Adres bij *D. BURGER en ZOON*.

** ROTTERDAMSCH JAARBOEKJE 1841.

Bij den Ondergeteekende is wederom de Inteekening opengesteld op het ROTTERDAMSCH JAARBOEKJE voor 1841. Thans den *derden* jaargang belevende, bevat hetzelve in de eerste plaats alle lokale opgaven, Kalender, Watergetijden, enz., wat voor schier iederen Ingezeten tot eenen onmisbaren Almanak vormt, en daarenboven in een uitgezocht Mengelwerk in proza en poëzy, dat door met lof bekende Schrijvers en Dichter, zoo in als buiten deze Stad, bijeengebragt, eene hoogstaangename afwisselende Lectuur voor den Beschaafden Stand behelst.

Spoedig wenscht de Ondergeteekende zich in staat gesteld te zien, om naar het beloop der Inteekening eenigermate de hoegrootheid der oplage te kunnen vaststellen; zijnde dan ook buiten Inteekening geen Exemplaren dan tegen den met een vierde verhoogden prijs verkrijgbaar.

A. WIJNANDS.

Rotterdam den 28 *Augustus* 1840.

** Een fatsoenlijk JONGELING van onbesproken gedrag, zijn Werk goed verstaande en van de noodige getuigschriften voorzien, kan tegen November aanstaande geplaatst worden in eene *Koekbakkerij*, waarbij tevens het *Panwerk* annex is. Adres ter Stads-Drukkerij bij *P. VAN WAESBERGE*, in den Houttuin te Rotterdam. Brieven *franco*.

** Door toeval terstond *TE HUUR* een BENEDENHUIS, in de Buitenstad, waarin sedert eenige jaren de *Affaire* van *Boter*, *Kaas* en *Melknering enz.* met goed succes is uitgeoefend. Nader te bevragen ter Stads-Drukkerij bij *P. VAN WAESBERGE*, te Rotterdam. Brieven *franco*.

** *TE HUUR*, met 1 November, eene net ingerigte BOVENWONING, voor een klein Huisgezin, bestaande in twee Kamers, Keuken enz., gelegen op een fatsoenlijken en aangenamen stand in de Buitenstad, voor *f* 130 in het jaar. Te bevragen bij *C. VAN DEN HOEK OSTENDE*, Boekbinder, in de Oost-Molenstraat te Rotterdam.

** Tegen November aanstaande *TE HUUR* een Net BOVENHUIS, met vijf Kamers, Keuken en verdere Gemakken, a *f* 250 in het jaar, staande op een vrolijken Stand der Binnenstad. Men adressere zich *franco* bij den Boek- en Plaatdrukker *T. J. WIJNHOVEN HENDRIKSEN*, op de Hoogstraat te Rotterdam.

der ontwerpen op zichzelven, en hoezeer men de mogelijkheid van verdere wijzigingen in het vervolg geenszins wilde uitsluiten, meende men, dat op dit oogenblik het duurzaam welzijn van den Staat vorderde, de ontwerpen goed te keuren.

De heer *Rau* heeft het eerste ontwerp, geheel afzonderlijk beschouwd, onaannemelijk geoordeeld, omdat het hem geenszins bleek, dat de Staten van Holland over de splitsing van dat gewest zijn gehoord en hij het als een gevaarlijk antecedent beschouwde, om, zonder verhoor der Staten, over het lot van eenig gewest te beslissen. De verwerping van de eerste voordragt kwam hem te minder bezwaarlijk voor, daar hij geene de minste noodzakelijkheid zag om eene territoriale omschrijving in de Grondwet op te nemen, welke in het vervolg tot ongelegenheden zou aanleiding kunnen geven.

De heeren *Storm*, *Kempenaer*, *van Nagell tot Wisch* en *van Nes* hebben verklaard, tegen al de voorgedragen wets-ontwerpen te zullen stemmen, omdat deze hun onvoldoende voorkomen, en daardoor de herziening der Grondwet zou worden besloten, waarvan men zoo schoone verwachtingen gehad heeft, en die aan de behoeften en de wenschen des volks niet in het minste voldoen. Ging deze gelegenheid voorbij, dan zou zij niet zoo spoedig weder opdagen, en alsdan zou de Grondwet zoo gebrekkig blijven als zij was, onze staatshuishouding zou op eene te hooge schaal opgevoerd blijven. De heeren *Storm* en *van Nes* verlangden regtstreeksche verkiezingen, een verantwoordelijk Ministerie, het regt tot ontbinding der Tweede Kamer enz. Eerstgemelde voegde er den wensch bij, dat de vrijheid van onderwijs wierd daargesteld. Zij zagen er allen groot bezwaar in, dat zonder de vertegenwoordigers van Limburg over de belangen van dat Hertogdom zou worden geraadpleegd, of eene Grondwet zou worden vastgesteld, waaronder dat gewest zal worden gebragt.

De heer *van Nes* heeft eene voorname oorzaak van den slechten toestand onzer finantien juist in het gebrekkige der Grondwet gemeend te vinden. Gedurende vijf en twintig jaren is men met kwistige hand in het gebruik der geldmiddelen te werk gegaan; de schuldenlast is bovenmatig vermeerderd; men heeft geldleening op geldleening gestapeld; het renten-bedrag is tot 42 millioen jaarlijks vermeerderd; zonder de voortreffelijke uitkomsten van het genie van een man, hadden wij de staatshuishouding onmogelijk kunnen volhouden. Ook de baten zijn echter reeds bovenmatig aangetast. Reeds zijn 140 millioenen op de toekomstige vruchten gevestigd geworden; 38 millioenen zijn door de Handel-Maatschappij op de eerste vruchten geanticipeerd. Bereids is er verteerd wat er gewonnen moet worden. Ten vorigen jare is het gebleken, dat de gelden, die voor de cultuur noodig waren, door den grondeloozen put, de schatkist genaamd, zijn verteerd geworden. Ook die rijke bron is voor het tegenwoordige alzoo verbroken. Alle andere inkomsten schieten verre te kort. De noodlottige instelling van het Sijndicaat heeft den nood met een geweldig deficit vermeerderd. Ziedaar de vruchten van de 25jarige en daarna der 10jarige regering! Men wachte slechts het najaar af en alles zal aan het licht komen. Eene eerste en voorname poging, om dezen staat van zaken te herstellen, ligt juist in de herziening der Grondwet, waardoor het mogelijk zal zijn, de staatshuishouding op kleiner schaal in te rigten. De belgische opstand heeft niet alleen dezen stand van zaken te weeg gebragt, maar de ontwikkeling daarvan slechts bespoedigd. Onder de middelen, tot daarstelling van vereenvoudigingen, en onder de verbeteringen, die hij in de Grondwet wenscht gebragt te zien, noemt hij de afschaffing der Eerste Kamer, het bekleeden der Tweede Kamer met meerdere magt, het aan haar toekennen van het regt tot amendement, enz.

Het vervolg der beraadslagingen is bepaald op morgen ochtend ten half tien ure. Er zijn nog verscheiden sprekers ingeschreven, om het woord te voeren.

— Z. M. heeft bepaald, dat het ontbonden corps koloniale zeeofficieren gerekend zal zijn met 1 januarij van dit jaar, als gevoerd à la suite van het nederlandsche corps, over te zijn gegaan in het depôt der nederlandsche marine in Indië, evenzeer als van dat tijdstip zal gerekend worden het europeesch personeel van onderofficieren en manschappen, behoorende tot de koloniale marine, bij voorschreven depôt te zijn opgenomen en gevoerd.

Voorloopig is in de depôtrol der nederlandsche marine geplaatst, in den rang van kapitein-luitenant ter zee, de majoor bij het op te rigten corps mariniers *F. N. Muller*.

In afwachting van bevestiging in hunne ambten, zijn definitief van voorschreven corps afgevoerd, de luitenant ter zee der 1ste klasse *F. C. Engelbrecht*, derde hoofdadministrateur der marine, en die van de 2de klasse *C. Heye* jr., waarnemend administrateur op het eiland Onrust.

Ten gevolge der ontbinding van het corps koloniale zee-officieren, heeft Z. M. de volgende officieren der koloniale marine in het vaste corps zee-officieren doen opnemen: den kapitein-luitenant ter zee titulair *J. Rombaldo*; den kapitein-luitenant *J. D. Velsberg*; den majoor bij het op te rigten corps mariniers, kapitein-luitenant ter zee titulair, *D. A. A. van Jordan*; de luitenants ter zee van de eerste klasse *W. J. Schuler*, *T. A. C. van Kervel*, *J. H. van Boudijk Bastiaanse*, *G. Banse*, *W. H. Rombout van Loon*, *M. L. Kool*, *A. de Buck*, *O. W. Brentano*, *J. Tak Daansen* en *J. C. G. Vieweg*; de luitenants ter zee van de tweede klasse *W. A. van der Wouden*, *D. C. M. Bouwmeester*, *J. de Rooy*, *J. A. P. Gallas*, *J. R. Stoelman*, *H. van Oosterwijk*, *J. van Soelen*, *A. J. Motter*, *J. M. Kuyp*, *J. A. Kieffer* en *J. van Gool*, en de tweede luitenants bij het op te rigten corps mariniers *E. H. Boom* en *M. L. Moggenstorm*.

Als buitengewoon of surnumerair voor de dienst der marine in Nederlandsch-Indië, gelijk staande met adelborsten der tweede klasse, verklaard: de cadets der koloniale marine *C. Bley*, *A. L. Palm*, *P. J. Meijer*, *W. P. van der Spek*, *J. J. A. F. Elders*, *W. H. J. A. Rhode*, *S. H. Wanders* en *W. H. van Oven*, met bepaling, dat zij niet als adelborsten van de eerste klasse zullen worden opgenomen, dan na een voldoend examen als zoodanig voor eene commissie *ad hoc*, door het Marine-Departement te benoemen, te hebben afgelegd, ten einde tot inlijving bij het nederlandsch corps der marine te kunnen worden voorgedragen; of aan hen, daartoe termen zijnde, een eervol ontslag uit de dienst worde verleend.

Eervol zijn uit de koloniale zeedienst ontslagen, de cadets *P. Lammers*, *van Toornenburg* en *L. S. Elgenhuizen*. Gepensioneerd is, als kapitein-luitenant ter zee, *H. van Blommestein*, kapitein-luitenant ter zee en havenmeester te Samarang.

— Door Zijne Majesteit zijn bij besluit ingetrokken de door Hoogstdenzelve genomen tijdelijke voorschriften nopens het verleenen van vergoeding voor het vee, hetwelk in Limburg aan de gevolgen van de heerschende ziekte mogt sterven of worden afgemaakt, uit aanmerking van de voor dat gewest ook van kracht verklaarde wet van 30 mei jongstleden (Staatsblad n.° 16), nopens het fonds van den landbouw.

ROTTERDAM den 28 augustus.

In een duitsch blad leest men een *memorandum*, hetwelk lord *Palmerston* den 15 julij, den dag waarop het bewust tractaat gesloten is, den franschen ambassadeur *Guizot* zou hebben doen behandigen, om het leedwezen der overige Mogendheden te betuigen, dat Frankrijk zich niet met haar vereenigd had, waarbij zij zich echter troostten met de herhaalde verzekeringen der Fransche Regering, dat zij zich in geen geval verzetten zou tegen de maatregelen, welke genoemde Mogendheden, in overeenstemming met den Sultan, noodig mogten achten, om *Mehemed-Ali* tot het treffen eener schikking te verpligten, waarom de Fransche Regering ten slotte uitgenoodigd wordt, hare goede diensten aan te wenden, om den Onderkoning tot een vreedzaam vergelijk te bewegen.

Den 7 dezer moest *Rifaat*-bey, de voormalige turksche gezant te Weenen, vergezeld door commissarissen der vier groote Mogendheden, van Konstantinopel naar Alexandria reizen, om den Pacha den termijn aan te kondigen, binnen welken hij zich aan den wil dier Mogendheden zou hebben te onderwerpen, en om tevens de turksche vloot terug te eischen en naar Konstantinopel weder te brengen.

—Volgens engelsche dagbladen, zouden de ratificatien van het jongste tractaat der Mogendheden, door de Keizers van Oostenrijk en Rusland en den Koning van Pruissen, te Londen ontvangen zijn, en wachtte de uitwisseling alleen op de ratificatie van den Sultan, welke binnen tien dagen te gemoet werd gezien. Tevens wilde men te Londen berigt hebben, dat graaf *Orloff*, de onderhandelaar wegens het tractaat van Unkiar-Skelessi, tot opperbevelhebber der legermagt benoemd was, welke thans in het zuiden van Rusland wordt verzameld.

Uit Lissabon was tijding, dat aldaar den 11 dezer door eenige municipale garden en gemeen volk pogingen gedaan waren om eene omwenteling te bewerken. Het opzet was mislukt, maar ten gevolge daarvan waren de habeas-corpusacte en de wet op de vrijheid der drukpers voor eene maand geschorst.

Genoemde bladen behelzen weinig belangrijk binnenlandsch nieuws. De fransche ambassadeur *Guizot* had eene audientie bij den Koning der Belgen gehad, nadat deze van Windsor te Londen was teruggekeerd. Verscheiden linieschepen zouden eerstdaags het eskader in de Middellandsche Zee gaan versterken, en in de voornaamste zeehavens werden matrozen voor 's Lands dienst aangeworven.

Vrijdag waren ter Beurs van Londen de 3 per cents geconsolideerden 90 en 5 achtsten a contant en voor rekening; de gereduceerden 91; de actien van de Bank 169 en 1 half; Spanje 26; Portugal 23 en 1 vierde; Brazilië 79 en 1 half; Mexico 29 en 1 half; Columbia 25 en 1 vierde; Holland 2½ per cents 52 en 1 half; dito 5 per cents 102 en 3 vierden, en dito 5 per cents, leening 1837, 99 en 1 achtste. De wissel op Amsterdam 11 en 19 en 1 half a 3 vierden; op zigt 12 en 1 en 1 vierde, en op Rotterdam 12 en 1 en 1 half.

— De parijsche brieven behelzen eigenlijk geen nieuws van eenig aanbelang omtrent het gewigtig geschilpunt der zaken van het Oosten. Men verspreidde het gerucht, dat de Koning der Belgen, die door Engeland zou aangenomen zijn als bemiddelaar in den twist met Frankrijk, naar de Conferentie van Königswarth moest gaan, om ook aldaar in dezelfde betrekking erkend te worden.

De reden, dat het handeltractaat met de Nederlanden gesloten nog niet publiek is gemaakt, wordt door een der ministeriële fransche dagbladen daaraan toegeschreven, dat het nog niet geratificeerd is geworden.

De Fransche Minister van Justitie heeft last gegeven tot het doen van een geregtelijk onderzoek naar de ongeoorloofde kunstgrepen, welke dezer dagen zoo belangrijke dalingen in den prijs der fondsen op de Beurs te Parijs zouden te weeg gebragt hebben.

Den 26sten waren de 5 per cents geconsolideerden 113 fr. 20 centimes a contant en 113 francs 30 centimes tegen ultimo; de 3 per cents 80 francs a contant en 80 francs 5 centimes tegen ultimo; Napels 100 francs; Spanje werkelijke schuld 25 en 1 half.

— Van 's Hertogenbosch wordt den 25 dezer gemeld: Gisteren avond heeft de gewapende magt, welke gelast was om het werpen van voetzoekers te keer te gaan, in den laten avond, tegenstand van de zijde van eenige baldadige lieden ondervonden, welke zoo ver is gegaan, dat een der marechaussées, van verschillende kanten gedrongen, na herhaalde malen te hebben gewaarschuwd, gebruik heeft gemaakt van zijn schietgeweer en een der aanranders zoodanig heeft getroffen, dat deze kort daarna is overleden. De regterlijke overheid heeft zich dadelijk de zaak aangetrokken en een onderzoek deswege begonnen.

Het schoonerschip *City of Rotterdam*, kapitein Thomas Spence, is den 22 dezer te Dundee van Rotterdam gearriveerd, zoo als in de laatste Lloydslijst wordt vermeld.

Den 26 dezer, des namiddags, arriveerden te Helvoetsluis *Prince of Saxe-Cobourg*, J. Ladd, van Londen; *Greenwell Dobinson*, J. Park, en *William & Richard*, J. Fowey, van Sunderland, en *Hope*, M. Welster, van Newcastle. Den 27sten, des morgens, arriveerden *Ocean*, J. Fife, v. Londen, en *Elizabeth & Ann*, J. Bonning, v. Glasgow, en zeilden *Jantina Annechina*, H. G. Sap, naar Londen; *Harmonie*, W. Habboth, en *Margareth*, J. Robertson, n. Newcastle; *Rainbow*, W. Todham, n. Plymouth; *Rosetta*, J. King, n. Hull; *Margareth*, J. Bocock, *Talbot*, J. Tillee, *Advance*, G. Parck, en *Breeze*, W. Pratt, naar Sunderland; de wind W. N. W.

Den 27 dezer, des morgens, zeilden uit de Maas *Olive*, G. Grant, naar Sunderland; *Vrouw Margaretha*, B. R. Berg, naar Londen; *Vrouw Gesina*, J. C. Lindeboom, en *Hendricus Everhardus*, W. Reebock, naar de Oost Zee; *Mary Theodosia*, G. Sisley, en *Mary Ann*, E. Skenner, naar Hastings; de wind W.

Den 27 dezer, des morgens, zeilden van Maassluis *Harvest*, E. Michelson, n. Sunderland, en *Erstadnungen*, T. Thuis, n. Bergen in Noorwegen; de wind W.

Den 27 dezer, des namiddags, arriveerden te Helvoetsluis *Paley*, R. Ayre, v. Sunderland, en *Emerald Isle*, J. W. Bouch, v. Hull, en zeilde *Schiedam*, J. Moore, n. Sunderland; den 28sten, des morgens, *Rosette*, F. Lawson, n. Hull, en arriveerde *Brittannia*, W. Moss, v. Newport. Voor den wal, met loodsen aan boord, het schip *de Stad Schiedam*, kapitein de Boer, van Batavia; de wind W.

*** De Ondergeteekende acht zich verpligt te berigten, dat de Heer *J. S. FRANZIE* hem uit zijne dienst heeft ontslagen omdat hij, bij gelegenheid der Kermis, eenige uren te laat is gekomen, met afgifte tevens van een Attest wegens tweejarige eerlijke en trouwe dienst.

A. L. VAN PLOEG.

*** Een BURGER-JONGELING vraagt bij ordelijke Burgerlieden vrije INWONING, KOST en BEWASSCHEN. Met opgave van den prijs verzoekt hij, *franco* zich te adresseren bij den Boekverkooper *CORNELIS ARRENBERG*, op de Noordblaak te Rotterdam.

*** IEMAND, die voor een Handelhuis de meeste Binnenlandsche Provincien bezoekt, wenscht tegen Provisie op zijne Reizen tevens voor een courant Artikel ook werkzaam te zijn. Adres, letter K, ter Stads-Drukkerij bij *P. VAN WAESBERGE*.

*** IEMAND, van middelbare jaren, fatsoenlijken stand en rang, Echtgenoot en Vader van een talrijk Gezin, wonende alhier, biedt zich aan om tusschentijds de voornaamste BOEKEN van een *Koopmans-* of *Commissiekantoor bij te houden*. Adres *franco*, onder letter I, bij den Boekverkooper *H. V. VAN GOGH*.

*** Nabij deze Stad verlangt men, tot waarneming van een Tuin en eenig Huiswerk, een gehuwd TUINMAN van middelbare jaren, liefst zonder Kinderen, volkomen bekwaam voor Moezerij en in de behandeling van Vruchtbomen, Wijngaarden en Bloemen, van wien allezins voldoende getuigenissen te bekomen zijn. Adres, vrachtvrij aan X, bij de Boekverkoopers *M. WIJT en ZONEN*, bij de Beurs te Rotterdam.

*** Een Gehuwd PERSOON, tusschen de 25 en 35 jaren, van de Protestantsche Godsdienst, het *Snoeijen* en *Moestuinen* grondig verstaande, en tevens met Paarden kunnende omgaan, Vast Werk begeerende, adressere zich ten spoedigste bij *J. VAN DER VLIET Cz.*, Boekhandelaar, te Rotterdam.

*** IEMAND, 26 jaren oud, sedert ruim negen jaren in verschillende Administratien werkzaam, doch door tijdsomstandigheden thans buiten betrekking, wenscht gaarne op een *Kantoor*, *Magazijn* of elders tegen eene matige belooning geplaatst te worden; voldoende bewijzen kunnen overgelegd worden. Adres, onder letter H, bij de Drukkers en Boekhandelaren *MENSING en VAN WESTREENEN*, te Rotterdam.

*** Men vraagt eene bekwame WINKELDOCHTER in *Manufacturen* en *Mode-Artikelen*. Te bevragen, met gesloten en *franco* Briefjes aan letter R, bij den Boekverkooper *CORNELIS ARRENBERG*, op de Noordblaak te Rotterdam.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

PIETER SAMUEL SANDER en JAN CORNELIS PAATS, Openbare Notarissen, residerende te Rotterdam, zijn van meening op Woensdag den 2 September 1840, des namiddags ten vier ure, in het Locaal op de Geldersche-kade aldaar, publiek te veilen en aan den meestbiedende of eerstmijnende te verkoopen

(*om GEREED GELD*):

Een HUIS, BOVENWONING en ERVE, staande en gelegen aan de noordzijde van de Bleekersteeg, op den Schiedamschendijk, te Rotterdam, wijk C, n.° 491, Kadaster sectie H, n.° 548. Aangeslagen over het jaar 1840, in de Grondbelasting, op *f* 19, 34. Doende Beneden in huur *f* 104 per jaar, bevorens meer, en zijnde Boven in eigen gebruik; te aanvaarden primo November 1840.

De Veil-Condition zijn te lezen en informatien te bekomen ten Kantore van de voornoemde Notarissen, op de Hoogstraat, wijk K, n.° 8, te Rotterdam, en zal het te Veilene twee dagen vóór en ten dage van de veiling kunnen worden bezigtigd.

*** Ten overstaan van de Notarissen *VALETON en VAN RIJCKEVORSEL* en *DALEN en LAMBERT*, allen residerende te Rotterdam, zal in het laatst der maand October aanstaande, onder directie van den Kunstschilder *A. LAMME*, te Rotterdam, in het openbaar worden verkocht de fraaije Verzameling SCHILDERIJEN, door hedendaagsche Meesters, nagelaten door wijlen den Wel Edelen Heer *JAN CORNELIS DE BIE*, in welke Verzameling voorkomen uitmuntende Schilderijen door *J. C. Schotel*, *J. Kobell*, *A. en J. van Stry*, *Nuyen*, *van Leeuwen*, *Schelfhout*, *Moerenhout*, *Eeckhout*, *Brakelaer*, *Koekoek*, *Regenwortel*, *Bosboom*, *van der Sande Bakhuyze*, *Geirnaerd*, *Verheyen*, *J. van de Laar*, *W. Schmidt*, *A. J. Lamme*, *P. Schotel*, *G. G. Haane* en vele andere voorname Schilders; waarvan in tijds door den Catalogus de dag en plaats nader zullen worden bepaald.

PRIJZEN der EFFECTEN te *Amsterdam* den 27 Augustus.

Nederlanden, 5 pcts. Werkel. Schuld 99¼ a 99¾, gebl. 99⅜; dito 2½ pcts. 51½ a 52, gebl. 51$\frac{11}{16}$; Kansbiljetten *f* 22½ a 23, gebl. *f* 22¾; Amort. Sijndicaat 89¾ a 90¼, gebl. 89⅞; dito 3½ pcts. 74½ a 75, gebl. 74¾; Hand.-Maatschappij 4½ pcts. 168½ a 169, gebl. 168⅝; Oostindië 96 a 96½, gebl. 96¼; Arnh. Spoorweg 97¼ a 97¾, gebl. 97½. *Rusland*, bij *Hope*, Oblig. 5 pcts., 103¾ a 104½, gebl. 104¼; dito 18$\frac{28}{33}$, 104¼ a 104¾, gebl. 104½; Inschr. 69 a 69½, gebl. 69¼; Cert. 18$\frac{1}{3}$, 97½ a 98, gebl. 97¾. *Polen*, 1829, 126½ a 127¼, gebl. 127. *Spanje*, bij *Ardoin*, 5 pcts. 22¼ a 22¾, gebl. 22⅝; Onbepaalde 21; Passief 6¼ a 6¾, gebl. 6½; Uitgestelde 6½ a 6¾, gebl. 6⅝. *Oostenrijk*, Oblig. Weenerbank 102; Oblig. 4 pcts. 93¼ a 93¾, gebl. 93½; dito Metalliek 103¾ a 104½, gebl. 104¼. *Griekenland*, 2de leening, 13½ a 15, gebl. 14¾; dito Coupons *f* 2½. *Columbia*, 2de leening, 18 a 18½, gebl. 18¼. *Brazilië*, 78¼ a 78¾, gebl. 78½. *Mexico*, 29¼; Uitgestelde 8⅝; *Peru* Coupons *f* 2.

Den 28 Augustus waren te Antwerpen de 5 pcts. *Ardoins* 22⅜.

WISSELKOERS te *ROTTERDAM* den 27 Augustus:

Hamburg 2 maanden,	*f* 35½	kort	*f* 35¾	per 40 Mark.	
Parijs.... ——	- 56½	——	- 56⅞	— 120 Fr.	
Bordeaux ——	- 56⅝	——	- 56⅝	— ——	
Frankfort 6 weken,	- 36¼	per 20 Rijksdaalders.			

Den 28 Augustus:

Londen 2 maanden	*f* 11, 85,	kort	*f* 11, 92½	per pond sterl.
Hamburg 2 ——	- 35½.	——	- 35¾	per 40 Mark.

SCHIEDAM den 28 Augustus:

Jenever het Nederl. Vat, zonder Fust, *f* 20,00 } zonder de belasting.
Amst. Proef, het Ned. „ „ „ - 21,25 }

, PUBLIEKE VERKOOPING, op Maandag den 31 Augustus 1840, des voormiddags ten half elf ure, in *het Curaçaosche Jagt*, aan den Steiger te Rotterdam, van circa 33 Lasten versch aangekomen puik *Odessa* LIJNZAAD, benevens eene Partij Oude *Rostocker* TARWE, 13 Lasten *Pruissische* ROGGE, eene Partij *Riga* DITO en eene Partij *Holsteinsche* GERST. Nadere onderrigting bij *MENSING & DE KUYPER*.

, De Twee KORENWIJN-BRANDERIJEN, genaamd *DE DRUIF* en *DE KORENAAR*, staande annex den anderen op Stads Grond, aan de westzijde van de Baan te Rotterdam, wijk C, n.º 579, dewelke op Woensdag laatstleden door den Notaris *JAN VAN DER HOOP Jac. Zn.*, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade binnen dezelve Stad, in éénen koop zijn geveild, zullen aldaar op aanstaanden Woensdag den 2 September 1840, des namiddags ten vier ure, worden afgeslagen.

, KOPIJ.

Wij Ondergeteekenden, SIMON HANSUM, wonende aan de Hoogstraat te Rotterdam, hebbende over dit jaar aanvraag om Patent gedaan, doch die nog niet zijn afgegeven, en RICHARD RINGLEVER, Particulier, wonende aan de Korte Hoofdsteeg alhier, verklaren, dat door tusschenspraak van Heeren Arbiters, daartoe benoemd bij acte van dissolutie onzer onder de Firma van *HANSUM & RINGLEVER* bestaan hebbende VENNOOTSCHAP in het Vak van BOTER en KAAS, gepasseerd voor den Notaris Mr. *PIERRE GERARD DALEN*, op den 17 Julij 1800 negen en dertig, de tusschen ons bestaan hebbende geschillen zijn geëindigd en de over en weder gesustineerd zijnde vorderingen geliquideerd, zoodat wij verklaren door elkander volkomen te zijn voldaan, ons ter dier zake over en weder kwijtende, zonder eenige reserve hoe ook genaamd.

En zijn bij de scheiding der Baten daarvan aan den eerst Ondergeteekende toe- en aanbedeeld alle de nog ten behoeve van gezegde onze voormalige Firma openstaande vorderingen, om daarmede te handelen als deszelfs eigendom, verklarende de tweede Ondergeteekende daarop geene aanspraak meer te hebben; zullende dien ten gevolge door de Heeren Arbiters aan den eerst Ondergeteekende overgegeven worden al de boeken tot onze voormalige Compagnieschap betrekkelijk.

De kosten, op deze liquidatie gevallen, zullen door *S. HANSUM* worden gedragen.

En zijn hiervan gemaakt twee eensluidende Actes, door beide Partijen onderteekend, binnen Rotterdam, in de maand Julij 1800 en veertig.

(*get.*) S. HANSUM.
(*get.*) RIC.D RINGLEVER.

, Door Sterfgeval verlangt men in eene sedert lange jaren gevestigde solide, winstgevende Handelzaak een DEELGENOOT, een Kapitaal van *p. m. f* 15000 kunnende aanbrengen en in staat tevens de Directie der Zaken op zich te nemen, welke, door medewerking van een bekwaam Bediende, voor Iemand met den Handel bekend niet moeijelijk zijn zal. Op geteekende en vrachtvrije Brieven, onder de letters M Z, adres de Boekhandelaars *MENSING en VAN WESTREENEN*, te Rotterdam, kan men nadere inlichtingen ontvangen.

Den 27 dezer, des namiddags, arriveerden in de Maas *Rotterdam*, M. Coutard, van Havre; en *Gesina Jacoba*, L. W. de Jonge, van Windau. Den 28sten, voor posttijd niets gepasseerd; de wind Z. W.

Den 28 dezer, des morgens, zeilde van Maassluis *de Jonge Fammink*, P. J. Bakker, naar .....; de wind W.

— Den 26 dezer is te Brouwershaven binnengekomen *Susan*, D. Jones, van Liverpool naar Dordrecht, en van de reede Krammer opgezeild de engelsche bark *Caroline*, F. Anderson, bestemd naar Rotterdam.

— In Texel zijn binnengekomen J. C. Cushman van New-York, G. Wortelboer van Bordeaux, R. White van Ipswich, O. F. Fokkema van Londen, J. J. Wright en J. Dixon van Newcastle, R. P. Dik van Hull, J. Backhausen van Sunderland, T. Ockelman, P. L. Peters en F. Holsteyn v. Petersburg, J. J. Harcing v. Memel en G. G. Kramer van Dantzig.

In het Vlie zijn binnengekomen H. H. Meinders, H. H. Leefooge, G. R. de Boer, P. H. Puister, H. Egberts, J. H. de Boek en H. Beekman van Petersburg, J. O. Stuit van Christiaansand, W. A. Wijkman van Pernau, R. Helmers, H. H. Ottens en J. W. van der Wijk van Memel, G. S. Bakker, T. T. Zeeven en H. H. Albers van Dantzig, C. T. de Boer van Fredrikshaven, W. J. Drewes van Stettin, J. Holmberg van Hernosand, W. H. Kraan van Arendahl en M. H. Meyer van Hamburg; uitgezeild H. Andresen naar Yarmouth, J. H. Savert naar Hamburg, H. O. Pauss naar Drammen en B. H. Smit naar .....

Te Terschelling zijn binnengekomen J. H. Schumacher v. Petersburg, S. J. Brouwer, J. K. Bekkering, W. B. Minolts en H. J. Koster van Riga, H. D. Buss en H. C. Oldenburger v. Memel, R. G. Engelsman en C. H. Vaalman van Koningbergen, M. J. Klasen, H. H. Koster, F. O. Hazewinkel en G. N. van Duin van Dantzig, S. Hörne van Rudkiobing, J. Jorgensen v. Kopenhagen en H. Brands v. Hamburg; uitgezeild J. Atkins naar Leith, H. Rozema n. Schotland, J. Manning naar Londen, W. Theoburn naar Newcastle, J. Boot naar Sunderland, H. L. Spijkman en H. J. Kramer naar Petersburg, K. J. Meyer naar Riga, H. J. Klein, M. J. Klasen, G. Schoncke en P. Permien naar de Oost Zee, N. J. Nissen naar Tromsöe, G. O. Schoemaker naar Tonsberg, H. Middendorff naar Pruissen, H. B. Drok naar Laurvig, H. Falk en H. J. Kjoloe n. Tonsberg, H. E. Vos n. Christiaansand, J. H. Cappen naar Noorwegen, J. P. Johnsen naar Drammen en H. Lange naar Hamburg.

Te Batavia zijn aangekomen P. Bakker en E. Visser v. Amsterdam; te Straat Sunda A. Pronk en D. Keus van Rotterdam naar Batavia; te Livorno J. H. Henning en te Marseille B. Wakefield v. Amsterdam.

— Ter reede van Vlissingen zijn gekomen, voor Antwerpen bestemd, S. Bergen van Newcastle, J. Abrahams van Malaga, J. F. Bouwens van Schiedam en J. Suerken van Memel.

Naar Gent gedestineerd, T. Henningh van Petersburg.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van gemelde Reede naar zee gezeild T. Muys, H. H. Duit en D. Michielsen n. Hamburg, J. C. Ahrens en T. Hagen naar Rostock, F. Schipmann naar Riga, A. H. Jorth naar Noorwegen, J. O. Schroeder naar Windau, J. J. Malchan naar Wismar, M. Johnson naar Bergen en G. Read naar Havre-de-Grace.

Van Gent, A. Polak naar Villanova, J. H. Assing, J. H. Lenker en R. R. de Buhr naar Hamburg.

Uittreksel uit de Lloydslijst tot den 25 augustus:

Op de Rivier zijn gearriveerd Smith en Heard van Amsterdam, Hazekamp, Norwood, Mason en Soanes van Rotterdam, Manning, Finch en Charrosin v. Harlingen, Nieuwland en de Jonge v. Worcum en Marler van Antwerpen; te Deal Noordt v. Dordrecht; te Dundee Spence v. Rotterdam; te Blyth Lough en te Shields Berwick, Larossa, Stevens en Ahrens v. Amsterdam en Hansen en te Sunderland Shepherd van Rotterdam, Stafford en *Constant* van Schiedam; te Hull Pinstyn van Amsterdam, *Emerald Isle* v. Rotterdam en Tenvit v. Harlingen; te Harwich Cracknell en Norman van Rotterdam en Williams van Medemblik; bij Southwald Magub v. Ostende; te Lissabon Goudswaard van Vlaardingen; te St. Ubes Otes van Amsterdam, Faster, Kjelberg en Zeeman van Rotterdam en Pienschke, Bisbey, Carmichael, Mc. Donald, Falloden en Jebsen van Antwerpen; te Gibraltar Vretto en te Rio-Janeiro Klein van Amsterdam en Sikkes van Antwerpen; te Marseille Zeilstra van Amsterdam en Douve van Antwerpen; te Palermo Cacace van Rotterdam; te St. Helena Veenstra en *IJstroom*, en te Mauritius Matsen van Batavia.

Van Padstow meldt men den 23 dezer, dat de *George*, Paine, van Newport naar Rotterdam gedestineerd, aldaar met zwaar lek was binnengeloopen, en denkelijk zou moeten lossen.

Den 22 en 23 dezer was de wind te Deal W. Z. W. en den 24sten Z. W.

Door den grooten Kerkeraad der Nederduitsch-Hervormde Gemeente te Haarlem is, uit het vroeger gemaakte drietal van Predikanten, beroepen ds. *P. A. Romijn*, predikant te Weesp.

, Het Bestuur van het Schilderkundig Genootschap *Hierdoor tot Hooger en Arti Sacrum*, te Rotterdam, geeft kennis, dat hetzelve zitting zal houden, in het Locaal des Genootschaps (ingang Prinsenstraat), tot het aannemen van Leerlingen in het *Pleister- Prent-* en *Ornamentteekenen*, en in *Bouw- Doorzigt-* en *Wiskunde*, op Maandag den 31 Augustus 1840, des avonds van 7 tot 9 ure.

Namens het Bestuur voornoemd,
L. F. TEMMINCK, *Secretaris*.

Wij betuigen bij deze onzen welmeenenden dank voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, betoond bij het overlijden van onze geliefde oudste Dochter, HENRIETTE SAMSON.

Rotterdam
den 28 *Augustus* 1840.

L. L. JACOBSON.
L. JACOBSON,
BOAS.

Getrouwd

Mr. J. BAKKER,
Wed.r van P. J. VAN BOL-ES,
en
A. J. PIEPERS.

's Gravenhage
den 26 *Augustus* 1840.

Ondertrouwd

W. VAN DAM, *H. H. Zn.*
en
M. S. L. C. HAANEGRAAFF.

Rotterdam den 28 *Augustus* 1840.

Heden verloste zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOON J. M. TREUB, geliefde Echtgenoot van

Leyden
den 27 *Augustus* 1840.
P. H. VAN DEN HEUVELL.

Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER HILLEGONDA MICHAELINA PETRONELLA RÖMER, hartelijk geliefde Echtgenoot van

Oudewater
den 26 *Augustus* 1840.
E. L. NIELSEN.

Deze algemeene dient tevens tot bijzondere kennisgeving.

Heden beviel van eene DOCHTER H. G. VAN OORDT, geliefde Echtgenoot van

Rotterdam
den 24 *Augustus* 1840.
W. G. LEDEBOER.

Heden overleed alhier subiet Mejufvrouw ADRIANA VAN DER FUHR, Weduwe van den Heer HENDRIK SPRÖNER, in den ouderdom van circa 68 jaren, waarvan bij deze aan hare Familie en Vrienden wordt kennis gegeven door

Rotterdam
den 24 *Augustus* 1840.
J. VAN DER VELDEN,
Executeur-Testamentair.

Heden overleed, tot mijne bittere droefheid, mijne geliefde Echtgenoot, MARIA THERESIA PAULY, in den ouderdom van 43 jaren, na eene genoegelijke echtvereeniging van 4 jaren.

Rotterdam
den 24 *Augustus* 1840.
F. T. POHL.

Rotterdam den 27 *Augustus* 1840. Heden overleed ons jongste Kindje, nog geen vier maanden oud.

JOANNES TIDEMAN.
J. P. TIDEMAN,
geb. VAN HALL.

Heden overleed, tot mijne en mijner Kinderen diepe droefheid, aan de gevolgen eener hevige zenuwziekte, mijne teedergeliefde Echtgenoot, MARGARETHA MEYER, in den ouderdom van 66 jaren en 4 maanden, na eene allergenoegelijkste echtvereeniging van 36 jaren.

Zij, die de Overledene gekend hebben, zullen gevoelen wat wij in haar verliezen. De Heere sterke ons in den weg der beproeving, en doe ons gelaten in zijnen alleen wijzen wil berusten.

Numansdorp (*Buitensluis*)
den 26 *Augustus* 1840.
ANT.Y 'T HOOFT,
Veerschipper.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

, EXTRAORDINAIRE VAUXHALL, IN DEN DOELEN EN BUITENGEWOON GROOT SCHITTEREND VUURWERK,

vervaardigd door den Heer P. LUDWICH, *Kunstvuurwerkmaker van Z. K. H. den Prins van Oranje.*

Op Saturdag den 5 September 1840, ten acht ure des avonds, zal de MUZIJK en het GROOT ORCHEST, onder directie van den Heer HUTSCHENRUYTER, aanvangen en ten elf ure zal het VUURWERK worden afgestoken.

De Plaats en verdere Localen zullen, als gewoonlijk, op eene smaakvolle wijze verlicht en versierd zijn.

De Repetitien van het Groot Orchest, die des middags ten twaalf ure zullen aanvangen, kunnen door ieder worden bijgewoond, mits voorzien van een Toegangbiljet voor dien avond.

De Entree is bepaald op één Gulden tien Centen, het Armengeld er onder begrepen; Kinderen beneden de twaalf jaren oud betalen de helft.

De Toegangbiljetten zijn, gedurende dien dag van des morgens ten tien ure af, aan het Locaal van den Doelen verkrijgbaar.

NB. Het Programma van het Vuurwerk zal tijdig door Aanplakbiljetten worden bekend gemaakt.

, Door het vererend vertrouwen aangemoedigd, hetwelk mij door vele Ouders werd geschonken bij *provisionele waarneming* der School, aan wier hoofd ik mij thans, door goedgunstige dispositie van bevoegde Autoriteiten, geplaatst zie, zoo neem ik de vrijheid, mij verder der Ouders aan te bevelen, welke bij een grondig Onderwijs hare Dochters tevens eene zorgvuldige Opvoeding wenschen te geven, terwijl ik niets onbeproefd zal laten aan die verwachting te beantwoorden. S. W. VAN HEMERT, *Oppert*, F, 183, te Rotterdam.

, De Heer G. N. DENTZ, *Dentiste*, heeft de eer mits deze te berigten, dat hij zich te 's Gravenhage geëtablisseerd heeft, en aldaar elken Maandag, Dingsdag en Woensdag te consulteren en te ontbieden zal zijn over het INZETTEN van MINERALE en andere KUNSTTANDEN, als mede over het OPVULLEN der HOLLE TANDEN met *Ciment Anodin*, hetwelk zonder hitte of drukking in een bijna vloeibaren staat, in de holte der Tand gebragt wordt, waarin het zich verhardt, de pijnlijkheid stilt en het verdere bederf tegengaat, en voorts over al wat tot het MECHANIQUE en CHIRURGICALE deel van zijn vak behoort. Adres Tweede Wagenstraat, T, n.º 18.

, NEDER- EN MIDDENRIJN STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ, *gevestigd te DUSSELDORP.*

DAGELIJKSCHE DIENST VOOR DE MAAND AUGUSTUS, TUSSCHEN

ROTTERDAM, ARNHEM, NIJMEGEN, EMMERIK, DUSSELDORP, MAINZ, MANHEIM, STRAASBURG en BAZEL.

Van *Rotterdam* naar *Emmerik* dagelijks, 's morgens ten 6½ ure, langs *Arnhem*, Maandag, Woensdag, Donderdag en Saturdag; *Nijmegen*, Zondag, Dingsdag en Vrijdag.

Van *Emmerik* naar *Rotterdam* dagelijks, 's morgens ten 6 ure, langs *Arnhem*, Zondag, Dingsdag, Woensdag en Vrijdag; *Nijmegen*, Maandag, Donderdag en Saturdag.

AFVAART van *ARNHEM en NIJMEGEN.*

Naar *Rotterdam*, 's morgens ten 9½ ure, naar *Emmerik*, 's namiddags ten 4 ure.

Van *Emmerik* naar *Dusseldorp* en *Mainz*, dagelijks, 's morgens ten 7 ure.

„ *Mainz* „ *Dusseldorp* „ *Emmerik*, „ „ 6 „

Van *Mainz* tot *Bazel* staat deze Stoomboot-Dienst in verbinding met die van de Keulsche Maatschappijen, en de Biljetten worden naar alle plaatsen langs de geheele route van Rotterdam tot Bazel, volgens een nieuw vastgesteld Tarief, afgegeven; daarbij zijn de Personeel-Kaarten voor de heen- en terugreis met een belangrijk rabat weder ingevoerd. Zoo ook worden directe Biljetten afgegeven naar *Frankfort*, *Wiesbaden*, *Creusnach*, *Ems*, *Darmstadt*, *Carlsruhe* en *Baden-Baden*. De Reizigers kunnen naar verkiezing tusschen weegs vertoeven, blijvende de Biljetten voor het geheele loopende Dienstjaar geldende.

De verbinding tusschen *Utrecht* en *Vreeswijk* wordt onderhouden door Rijtuigen, die van *Utrecht* 's morgens ten 9 en 11½ ure vertrekken, en van *Vreeswijk* bij aankomst der opvarende en afvarende Stoombooten. De Diligence *de Vriendschap*, rijdende uit *'s Hage*, bij KOENS, op het Spui, 's morgens ten half vijf ure, correspondeert met de opvarende Stoombooten en staat 's namiddags bij arrivement te *Rotterdam* gereed voor de Reizigers, die naar *Delft* en *'s Hage* willen vertrekken. De Reizigers kunnen zich naar *Utrecht*, *Delft* en *'s Hage* direct laten inschrijven. Nadere informatien bij de verschillende Agenten, als mede te Amsterdam bij G. T. WESTERMAN, Boekhandelaar, Kalverstraat; te 's Hage bij KOENS, op het Spui, en te Utrecht bij A. DE GROOT, op het Vreeburg.

Te *ROTTERDAM*, bij JAN ARRENBERG.